לד א מיי׳ פ״ח מהלי זכיה הלי ה סמג

עשין פג טוש"ע חו"מ סי

רי סעי׳ א: לה ב מיי׳ פ״ב מהלי ברכות הלי ט ופ״י מהלי אישות הלי ג סמג

ן מח טוש"ע אה"ע סימן סב סעי׳ א:

אישות הל"ו טוש"ע שם סר נה סער א:

לו ג מיי׳ פ״י מהל׳

לו ד ה מיי׳ פ״ג שם הל׳

ל) ברכות נ., ב) [יבמותסט. וש"נ], ג) יבמות סז. ב"ב קמב: [זבחים לב.], ד) ובמלבר ידו. **ה**) ובספר תהלים שלפנינו נדפס מלא], ו) ויכמות לג.], ז) וב"ב קמב.], ה) יעב"ן מ"ו,

תורה אור השלם ו. וַיַּקַח עַשַׂרָה אַנַשִׁים .1 מזִקני הַעִיר וַיֹּאמֵר בַּמִקְהַלוֹת בָּרְכוּ גלהים יִי מִמְּקוֹר שְׂרָאֵל: תהלים סח כז אלהים

גליון הש"ם נמ' ברכת חתנים בבית חתנים. ע' סוכה כה ע"ב תד"ה אין שמחה:

מוסף רש"י בגדתאה. בעל אגדה, ל״א שם מקום שהוא בבבל ששמו כגדד (יבמות סז.). פוק ואייתי לי בי פוק ואייתי לי בי עשרה. לפרסס את הדבר

תוספות רי"ד (המשך) משעת אירוסין ועומדים זמז הרבה. ואח"כ מוסרים זה לו לחופה נשואין. ומ״ה תנן בפירקין . לקמן. חוץ מן הארוס שביהודה. שאע״פ שהי מברכים ברכות אירוסין אכתי ארוסה קרי לה עד שימסרנה לו לשם נשואין ונ"ל שכיון שבירך ז' ררכוח משטח אירומיז נשואין דהוה להו ברכה לבטלה. א"נ י"ל משום אפושי שמחה. וכל מה שמברכין בתוך ז' ימי החתונה אין בם משום ברכה לבטלה והכי נמי עיקר חיתונים הנשואים הם שמה שבירך בשעת האירוסין לא בירך אלא היחוד להתיר . חתנותיה זו היא. הלכך מברכין אותם בשעת הנשואים: תניא אידך מברכין ברכות חתנים בבית חתנים וברכת האירוסין בבית האירוסין. ברכת האירוסין מאי מברן רבין בר אדא ורב' בו רב אדא תרווייהו משמיה דר"י אמרי. בא"י אמ"ה לנו את הארוסות והתיר לוו אח הושואוח ע"י משמיה דרבא מסיים בא"י מקדש ישראל ט"י חופה . וקידושין מאן דלא מסיים סבר מידי דהוי אברכת פירות ואררכת מצוח. דהוי אקדושא דעלמא. פי׳ שמאריך בה דבריו צריך חתימה וכך הלכה. והאי

ואסר לנו את הארוסות

כולן כל ימי המשתה ואי לא מברך חדא: במקהלות ברכו אלהים ה' לענין שום מילתא ומקהלות דעלמא בעי למימר ומיהו בירושלמי ממקור ישראל. על ברכת מקור לריך קהל והיינו עשרה כמו הקהל דריש במקהלת כתיב 6 חסר וי"ו: הבובה לעובר קנה. אע"ג את העדה (במדבר כ) ואין הקהל בפחות מעדה ועדה עשרה

כדילפינן (ברכות דף כא:) מעדת מרגלים עד מתי לעדה הרעהדי ילאו יהושע וכלב: בגדמאה. עיר שבבבל ושמה בגדת. בפסק סדרו של רב שרירא גאון היא מכרת: המוכה. מתנה על ידי אחר: לעובר. שבמעי אמו קנה: בבית חתנים. כשנכנסה לחופת נישוחין: אף בבים האירוסין. כשמקדשה מברכין כל ברכת חתנים כדמפרש: אמר אביי וכיהודה שנו. ןהא דר"י ביהודה שנון: שמפייחד עמה. באירוסין כדי שיהא לבו גם בה כדלקמן (דף יב.) לפיכך מברכין ברכם חסנים מסחלה דסנים במסכם כלה [א] כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה: ואסר לנו את הארוסות. מדרבנן. שגזרו על הייחוד של פנויה ואף ארוסה לא התירו עד שתיכנס לחופה ובברכה כדפרישית כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה ואדרבנו נמי מברכין ולונו ואסר לנו כדאשכחן בנר חנוכה (שבת דף כג.): והסיר לנו. את נשותינו הנשואות לנו על ידי חופה וקידושין: אברכת פירות. בורא פרי העץ: ברכת מצות. על השחיטה ועל המילה דכיון דכולה חדא הודאה היא ואין הפסק בקשה בינתיים לא בעיא חתימה כדאמר בערבי פסחים (פסחים דף קה.) ברכת המלות טעמא מאי משום דהודאה היא הא נמי כולה הודאה היא: מידי דהוה אקידושא. כיון דבלשון קדושה היא כקידוש היום חתמינן בה כי התם דבההיא חתמינן משום דיש בה הפסק כגון כי הוא יום תחלה למקראי קודש: והוא שבאו. אל המשתה: פנים חדשות. בכל יום שלא היו שם אתמול: מאי מברד אמר רב יהודה כו'. נראה בעיני סדר ברכות שנסדרו על עסקי הזוג אינו אלא מאשר יצר ואילך שאותה ברכה מתחלת לדבר בשניהם

אשר ינר את האדם מדבר בזכר

מיתיבי מברכין לבתולה שבעה ולאלמנה יום אחד מאי לאו אפילו אלמנה שנשאת לבחור לא לאלמון אבל לבחור מאי שבעה אי הכי ליתני מברכין לבתולה שבעה ולאלמנה שנשאת לבחור שבעה ולאלמנה יום אחד מילתא פסיקתא קתני דליכא בתולה דבצרה משבעה וליכא אלמנה דבצרה מיום אחד: גופא אמר רב נחמן אמר לי הונא בר נתן תנא מנין לברכת חתנים בעשרה שנאמר יויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה ורבי אבהו אמר מהכא במקהלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל ורב נחמן בהאי קרא דרבי אבהו מאי דריש ביה מיבעי ליה לכדתניא היה ר"מ אומר שמנין שאפילו עוברים שבמעי אמן אמרו שירה על הים שנאמר במקהלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל ואידך אם כן לימא קרא מבמן מאי ממקור על עסקי מקור ורבי אבהו בהאי קרא דרב נחמן מאי דריש ביה ההוא ליה למידרש ׄיעמוני ולא עמונית ' מיבעי מואבי ולא מואבית דאי סלקא דעתך לברכה לא סגיא דלאו זקנים ואידך אי סלקא דעתך למידרש לא סגיא דלאו עשרה אין לפרסומי מילתא יוכדאמר ליה שמואל לרב חנא בגדתאה פוק ואייתי לי בי עשרה ואימא לך באנפייהו המזכה לעובר קנה והלכתא אהמזכה לעובר לא קנה: תנו רבנן מברכין פברכת חתנים בבית חתנים ר' יהודה אומר אף בבית האירוסין מברכין אותה אמר אביי וביהודה שנו ימפני שמתייחד עמה תניא אידך מברכין ברכת חתנים בבית חתנים וברכת אירוסין בבית האירוסין ברכת האירוסין מאי מברך רבין בר רב אדא ורבה בר רב אדא תרוייהו משמיה דרב יהודה אמרי יבא"י אמ"ה אשר קדשנו במצותיו וצונו על העריות ואסר לנו את הארוסות והתיר

והתקין לנו את הנשואות על ידי חופה וקדושין רב אחא בריה דרבא מסיים בה משמיה דרב יהודה ייבא"י מקדש ישראל על ידי חופה וקרושין מאן דלא חתים מידי דהוה אברכת פירות ואברכת מצות ומאן דחתים מידי דהוה אקידושא: ת"ר מברכין ברכת חתנים בעשרה כל שבעה אמר רב יהודה יוהוא שבאו פנים חדשות מאי מברך אמר רב יהודה בא"י אמ"ה שהכל

דקרא בברכת אירוסין: רבי יהודה אומר אף בבית האירוסין מברכין אותה מפני שמתייחד עמה. ואמרי כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה ולפי שפעמים בא עליה שלא לשם חופה עושין ברכה מתחלה כדי שתהא כלה בברכה: בואן דלא חתים מידי דהוה אברבת פירות. שאין בה אריכות והאי נמי אינה ארוכה ולא דמי לקידושא דאריך טפי ומאן דחתים מידי דהוה אקידושא דחתים ביה משום דאריך והאי נמי חשיבא ארוכה ומה שפירש בקונטרס דמשום דבלשון קדושה היא חתמי בה כמו בקידושא אינו נראה ק"ק מאן דלא חתים בה מאי שנא מברכת התורה דחתמינן בה באשר בחר בנו אע"ג דברכת אירוסין אריכא טפי מינה ושמא לא היה חותם בה: להוא שבאו פנים חדשות. אור"י דפנים חדשות אין קורא אלא צבני אדם שמרבים בשבילם השמחה יותר ושבת דחשבינן פנים חדשות דאמרינן באגדה מזמור שיר ליום השבת אמר הקב"ה פנים חדשות באו לכאן נאמר שירה התם נמי מרבין לכבוד השבת בשמחה ובסעודה: שהכל

היא מדרבנן שאמרו כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה ואפ״ה מברך עליה מידי דהוה אנר חנוכה. ונ״ל דאע״ג שכל המצות מברך עליתן עובר לעשייתן הכא ברישא מקדש בחדר מברך. מפני שהוא חלוי בדעת אחרים ושמא יחזרו בהן והוו לבטלה: מ"ר מברך עליתן עובר לעשייתן הכא ברישא מקדש והדר מברך. מפני שהוא חלוי בדעת אחרים ושמא יחזרו בהן והוו לבטלה: מ"ר מברכין ברכת חתנים כל ד. אמר ר"י והיא שבאו פנים חדשות. פ"י ברכות חתנים הוא ז' ברכות. ומ"ה צריך פנים חדשות אדם

במההלות ברבו אלחים. אע"ג דמקהלות תרי קהלות מברכין לבחולה שבעה. לקמן מפרש כשבאו פנים חדשות מברך משמע אין סברא לחלק בין עשרה לעשרים

> הסנדלר (לקמן דף נח:) דמקדים מעשה ידי אשתו המותר חולין דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם וכל שכן כדאמרינן בסוף פרק קמא דגיטין (דף יג: ושם) דקאמר אפילו לרבי מאיר דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם הני מילי לדבר שבא לעולם אבל לדבר שלא בא לעולם לא אמר מ"מ שמואל חשיב עובר בא לעולם אי נמי שמואל אית ליה טפי אדם מהנה לדבר שלא בא לעולם ממה שתהנה דבר שלא בא לעולם וההיא סוגיא דבפרק קמא דגיטין (ג"ו שם) אתיא אליבא דרב הונא וכן מלינו רב נחמן דבהדיא סברתו הפוכה מדרב הונא דרב הונא אית ליהי בפירות דקל משבאו לעולם אין יכול לחזור בו וגבי עובר קאמרי אף לכשתלד לא קנה ורב נחמן סבר לכשתלד קנה ובפירות דקל קאמר אף משבאו לעולם יכול לחזור בו: (שיין לע״ה) הורוה בית הלל. גבי היתה שהרי אם מונבו המלך היתה כדאמר ביומא (דף וז. ושם) ומלכות הורדום מאה ושלש שנה בפני הבית והלל לא נהג נשיאותו עד שלש שנים לאחר מלכות הורדום כדאמרינו (שבת טו.) הלל ושמעון גמליאל ושמעון נהגו נשיאותן בפני הבית מאה שנה מכל מקום כבר היו לו אז תלמידים שהורו: (שייך לע״ה) דהא בועז אלמון שנשא אלמנה הוה. לאו דוקא אלמנה דכשנשאת למחלון יי (וכליון) היתה נכרית אלא כיון דבעולה היא כאלמנה חשיב לה: (שייך לע"ה) באלמנה שנשאת לבחור. דכיון שאין שניהם אלמונים

> יש לברך כל שבעה: שנאמר ויקח בועז עשרה אנשים. ובמסכת כלה דמייתי קרא דויברכו את רבקה

> (בראשית כד) איכא למימר דהתם ברכת אירוסין והכא ברכת נישואין ויש ללמוד משם שיש לברך ברכת אירוסין לאשה המתקדשת על ידי שליח שהרי אליעזר שליח היה ונראה דאסמכתא בעלמא היא דעשרה לא מישתמע מהתם ולא איירי פשטיה

נשואה ואינו זכאי לא במציאותי׳ ולא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה. ואם מתה אינה יורשה וכן הוא אינו חייב לה בטחוז הימי ונאי אם במביאות האם במעשה יחידו אם אחרות נחידה אם במוח איתי חושרו כן ווא איתו חייב אחר בשאר כסות ועונה ולא נקראת אשתו נשואה אלא כשמוסרים אותה לו לשם נשואין. דמסירה קונה שתהיה אשתו לכל דבר ולא ז' ברכות דו' ברכות לא עבדי אלא שיהא מותר להתיחד עמה. וכן דרך קהילות ממגיאה שמברכים ז' ברכות

אותם ברכת חתנים תחלה ותניא במס׳ כלה כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה. ואע"ג דהוו מברכי ארוסה יש לה ולא דין

דשמואל גופיה פסיק כרבי יוחנן לדבר שלא בא לעולם דגרע טפי הילני המלכה אע"ג דמבית חשמונאי

כד סמג שם טוש"ע שם סיי לד סעיי ה: לח ו מייי פ״ב מהלי ברכות הלי י סמג שם טוש"ע שם סימן סב (עי׳ ז מ (עי׳ כ״מ: תוספות רי"ד א"ר נחמן א"ר הונא תנא מניז לברכת חתנים ויקח בועז עשרה אנשים ור׳ ארהו אמר ה' ממקור ישראל. פי'

בה"ג בשעה שאתה מברך . על המקור משום פריה ורביה עשה קהילה. א"ר יוסף הלוי הני ז' ברכות . בשעת הכניסה בין בשעת . המשתה בדאיכא פנים בדליכא פנים חדשות לא מברכינין לה אלא בעשרה. דאר"י אר"י מברכין ברכת חתנים בעשרה כל ז׳ וחתנים מז המניז. ואשר לא מברכין י רדלירא פוים חדשום אלא היכא דאמרי ברכת חתנים לא משמע אלא ז' ברכות דהכי אמרינן ברכת חתנים כל ז׳ ואמר כר יהודה אלמא לא מיקרייא ברכת . חחוים אלא ז' ררכוח לא בעיא פנים חדשות. יא בכא כנם יוו טווו. והלכך כי אר"י מברכין ברכת חתנים בעשרה כל ז' על ז' ברכות קאמר . ובדאיכא פנים חדשות. שהוא עיקר ברכת חתנות שחייב לברכה בכל יום חייב לאומרה. הגה״ה (והרב פוסק (כר׳) [בשם רבינו] פוסק (כו') (בשם רבינון יצחק הלוי ואפי׳ ברכת אשר ברא לבדו צריכה עשרה.) ת"ר מברכיז ברכת אומר אף בבית האירוסין . מברכין אותן. אמר אביי עמה. פי' ביהודה הי' מיחדים אוחם משעם גס בה. ולפיכך מברכים